

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 511/2021-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľa (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Mgr. Romanom Balcom, advokátska kancelária, Mickiewiczova 2, Bratislava, proti upovedomeniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Tpr 1/2020 z 25. júna 2020 v spojení s príkazom Okresného súdu Bratislava I č. k. 2 Ntt 199/2016 z 3. októbra 2016 a príkazom Okresného súdu Bratislava III č. k. Ntt 25/2017 z 31. marca 2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 21. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1, čl. 19 ods. 2, 3, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) upovedomením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Tpr 1/2020 z 25. júna 2020 (ďalej aj „upovedomenie najvyššieho súdu“) v spojení s príkazom Okresného súdu Bratislava I č. k. 2 Ntt 199/2016 z 3. októbra 2016 (ďalej len „príkaz Okresného súdu Bratislava I“) a príkazom Okresného súdu Bratislava III č. k. Ntt 25/2017 z 31. marca 2017 (ďalej len „príkaz Okresného súdu Bratislava III“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že uznesením poverenej príslušníčky Policajného zboru Obvodného oddelenia Policajného zboru Bratislava Nové Mesto – východ (ďalej len „policajt“) ČVS: ORP-1199/NMV-B3-2016 z 18. augusta 2016 bolo podľa § 199 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) začaté trestné

stíhanie vo veci pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a), c), ods. 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“). Ďalším uznesením policajta ČVS: ORP-1199/NMV-B3-2016 zo 7. februára 2017 bolo sťažovateľke podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a), c), ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Jedným z podkladov na postup policajta podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku boli aj záznamy o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke získané podľa § 116 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku, a to na podklade príkazov Okresného súdu Bratislava I a Okresného súdu Bratislava III. Prípravné konanie vo veci bolo ukončené uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava III č. k. 4 Pv 553/16/1103 zo 14. januára 2020 v spojení s uznesením prokurátorky Krajskej prokuratúry v Bratislave č. k. 1 Kpt 114/20/1100 z 10. marca 2020, ktorým bolo trestné stíhanie sťažovateľky podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zastavené pre jej nepríčetnosť. Po zastavení trestného stíhania sa sťažovateľka návrhom podľa § 362f Trestného poriadku domáhala na najvyššom súde preskúmania zákonnosti príkazov Okresného súdu Bratislava I a Okresného súdu Bratislava III, ktorý jej návrh vybavil písomným upovedomením č. k. 5 Tpr 1/2020 z 25. júna 2020, ktorým jej oznámil nesplnenie podmienok na postup najvyššieho súdu podľa § 362g ods. 1 a 2 Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti predložila ústavnému súdu argumentáciu, ktorá podľa jej názoru svedčí o nezákonnosti príkazov Okresného súdu Bratislava I a Okresného súdu Bratislava III. Príkazu Okresného súdu Bratislava I sťažovateľka vytkla to, že (i) Okresný súd Bratislava III pristúpil k jeho vydaniu napriek tomu, že policajt žiadal o poskytnutie údajov aj za obdobie mimo času spáchania skutku, teda od 18. decembra 2015, nie od 9. januára 2016, a (ii) k vydaniu príkazu došlo napriek tomu, že skutok bol v uznesení policajta pri začatí trestného stíhania vo veci časovo vymedzený od 9. januára 2015 namiesto 9. januára 2016. Sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia svojich práv napriek tomu, že k oprave chyby nesprávneho časového vymedzenia skutku v uznesení policajta pri začatí trestného stíhania vo veci došlo vydaním opravného uznesenia a operátorom poskytnuté údaje boli za časové obdobie od 24. apríla 2016 do 4. novembra 2016, nie za obdobie od 18. decembra 2015. Príkazu Okresného súdu Bratislava III sťažovateľka vytkla to, že (i) z jeho obsahu nie je zrejmé, či ho podpísala osoba sudcu alebo iná osoba. Podľa sťažovateľky jej bolo už na prvý pohľad zrejmé, že príkaz nepodpísala sudkyňa JUDr. Iveta Halvoňová, keďže jej podpis pozná z iných úradných písomností. Šetrením vo veci sťažovateľka zistila, že tento príkaz mal podpísať sudca JUDr. Roman Fitt, ktorý sudkyňu JUDr. Ivetu Halvoňovú podľa rozpisu práce zastupoval, a nie sudkyňa JUDr. Iveta Halvoňová, ktorej meno je na príkaze uvedené a ktorá sa pri šetrení aj k podpisu príkazu kolegom priznala. V ďalšom sťažovateľka namietla (ii) absenciu návrhu na vydanie príkazu prokurátorom vo vyšetrovacom spise, pričom taktiež vlastným šetrením napokon zistila jeho prítomnosť v dozorovom spise prokurátora, čo má byť podľa prokurátorky Krajskej prokuratúry v Bratislave postačujúce, s čím však sťažovateľka nesúhlasí. V neposlednom rade sťažovateľka poukázala (iii) na nezrovnalosti týkajúce sa nedostatočného vymedzenia časového obdobia, za ktoré sa záznamy požadovali, oproti časovému vymedzeniu skutku policajtom v uznesení o začatí trestného stíhania vo veci aj v uznesení policajta o jej trestnom stíhaní

s dôsledkom poskytnutia záznamov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke 9. mája 2017, pričom skutok bol časovo ohraničený do 9. januára 2017.

4. Z už uvedených dôvodov sa sťažovateľka návrhom podľa § 362f Trestného poriadku v spojení s § 116 ods. 4 Trestného poriadku domáhala preskúmania príkazov Okresného súdu Bratislava I a Okresného súdu Bratislava III na najvyššom súde. Najvyšší súd mal podľa sťažovateľky porušiť jej v podanej ústavnej sťažnosti označené základné práva podľa ústavy a listiny a práva podľa dohovoru tým, že jej návrh nevybavil zákonom predpokladaným postupom podľa § 362g Trestného poriadku, ale ju len písomne informoval o tom, že o jej návrhu konať nebude. Podľa sťažovateľky tým najvyšší súd zvolil „prísne formalistický postup“, pričom „Ak by aj Najvyšší súd SR mal za to, že o návrhu nemôže konať, lebo údaje o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke poskytnuté OČTK operátorom neboli po právoplatnom zastavení trestného stíhania, zničené, mal sa zaoberať tým, že v prípade príkazu číslo 1, ani časť údajov, byť zničené nemohla, lebo operátor ich z dôvodu, že ich už nemal ani neposkytol, to však nič nemení na tom, že príkaz bol vydaný nad rámec obdobia ohraničenom v uznesení o začatí trestného stíhania, čo spôsobuje jeho nezákonnosť a to aj v súvislosti s tým, že bol vydaný na základe uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci, ktoré bolo taktiež vydané v rozpore so zákonom (presná identifikácia páchatel'a a porušenie práv obvinenej). Rovnako mal Najvyšší súd SR vzhľadom na obsah podania podľa názoru sťažovateľky skúmať aj to, či práve aj nezničením údajov v prípade príkazu číslo 2. nedošlo k porušeniu zákona.“

5. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ] podľa článku 16 odsek 1 Ústavy SR, článku 17, odsek 1 Ústavy SR, článku 19 odsek 2 Ústavy SR, článku 19 odsek 3 Ústavy SR, článku 46 odsek 1 Ústavy SR, článku 48 odsek 1 Ústavy SR, článku 48 odsek 2 Ústavy SR, článku 36 odsek 1 Listiny základných práv a slobôd, článku 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, článku 8 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, článku 8 odsek 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vydaním upovedomenia zo dňa 25.06.2018 pod značkou 5 Tpr/1/2020 Najvyšším súdom SR, ako reakciou na návrh sťažovateľky podaný v zmysle § 362f odsek 2, odsek 3, § 362g odsek 1, odsek 2 Trestného poriadku zo dňa 01.04.2020 na preskúmanie zákonnosti príkazu vydaným Okresným súdom Bratislava 1 dňa 30.10.2016 pod značkou 2 Ntt 199/2016 podľa § 116 odsek 2, odsek 6 Trestného poriadku a príkazu vydaným Okresným súdom Bratislava 3 dňa 31.03.2017 pod značkou Ntt25/2017 podľa § 116 odsek 2, odsek 6 Trestného poriadku vo veci, v ktorú viedlo Obvodné oddelenie PZ Bratislava Nové mesto - Východ pod ČVS: ORP-1199/NMV-B3-2016 proti sťažovateľke pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa §360a odsek 1 písmeno a), písmeno c), odsek 2 písmeno b) Trestného zákona a táto vec bola právoplatne skončené uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry v Bratislave zo dňa 10.03.2020 pod značkou 1 KPt114/20/1100-3 v spojení s vydaním príkazu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 30.10.2016 pod značkou 2 Ntt 199/2016 a vydaním príkazu Okresného súdu Bratislava3 zo dňa 31.03.2017 pod značkou Ntt25/2017 porušené bolo.

2. Upovedomenie Najvyššieho súdu SR pod značkou 5 Tpr1/2020 zo dňa 25.06.2020 sa zrušuje.

3. Najvyššiemu súdu SR sa ukladá, aby vo veci znovu konal.

4. Príkaz Okresného súdu Bratislava 1 zo dňa 30.10.2016 pod značkou 2 Ntt 199/2016 sa zrušuje.

5. Príkaz Okresného súdu Bratislava 3 zo dňa 31.03.2017 pod značkou Ntt25/2017 sa zrušuje.“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K náležitostiam ústavnej sťažnosti všeobecne:

7. Podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 39 musí obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, identifikačné číslo navrhovateľa, ak ide o právnickú osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

8. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody, b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody, c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí, d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

9. Podľa § 45 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak.

10. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým jeho viazanosťou tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 355/09, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 660/2016, IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020). Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom.

11. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že sťažovateľka, ktorá je právne zastúpená v konaní pred ústavným súdom právnym zástupcom, vymedzila petit podanej ústavnej sťažnosti spôsobom, ktorý je (tak ako bol naformulovaný) nevykonateľný. Sťažovateľka brojí proti upovedomeniu najvyššieho súdu, ktorý sa odmietol zaoberať zákonnosťou vydania príkazov Okresného súdu Bratislava I a Okresného súdu Bratislava III z dôvodu, že záznamy o uskutočnenej telekomunikačnej činnosti neboli zničené. Pokiaľ sťažovateľka nesúhlasí s týmto záverom najvyššieho súdu, mala sa v petite podanej ústavnej sťažnosti domáhať zrušenia upovedomenia najvyššieho súdu a vrátenia mu veci na ďalšie konanie z dôvodu, že je v kompetencii najvyššieho súdu konať a zákonnosť predmetných príkazov preskúmať. Ak sťažovateľka žiada zrušiť príkazy Okresného súdu Bratislava I a Okresného súdu Bratislava III z dôvodu porušenia ňou označených práv, ústavný súd by bol v zmysle ústavného princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde kompetenčne oprávnený, len pokiaľ by posúdeniu

zákonnosti týchto príkazov najvyšším súdom v konaní podľa § 362f Trestného zákona bránila zákonná prekážka (ako to v skutočnosti aj je – pozri bod 25 tohto odôvodnenia). Pokiaľ postupu najvyššieho súdu podľa § 362g Trestného poriadku bránila zákonná prekážka, platí, že bol taký postup použitý zákonne a je ústavne konformný. Z uvedeného vyplýva, že ak sťažovateľka v petite podanej ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich práv vo vzťahu k upovedomeniu najvyššieho súdu, nemala sa domáhať vyslovenia porušenia svojich práv aj vo vzťahu k príkazom Okresného súdu Bratislava I a Okresného súdu Bratislava III, ktoré navyše žiada zrušiť a vysloviť priznanie finančného zadosťučinenia aj vo vzťahu k týmto súdom. Napriek tomu a odhliadnuc aj od nedostatočného ústavnoprávneho odôvodnenia podanej ústavnej sťažnosti ako zákonnej náležitosti podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde (vrátane predloženia rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu preukazujúcej, prečo mal najvyšší súd zákonnosť predmetných príkazov preskúmať, nielen deklarovania všeobecnej nespokojnosti s postupom najvyššieho súdu), ústavný súd ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní návrhu neodmietol pre nedostatok jej náležitostí, uprednostniac materiálny prístup. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti je možné identifikovať nespokojnosť sťažovateľky s postupom najvyššieho súdu, ktorý (i) nielen nepreskúmal zákonnosť príkazov Okresného súdu Bratislava I a Okresného súdu Bratislava III, ale (ii) vec vybavil písomným upovedomením.

III.2. Všeobecné judikatúrne a normatívne východiská k postupu najvyššieho súdu podľa § 362f Trestného zákona:

12. Ústavný súd v prvom rade odkazuje na znenie bodu 136 svojho plenárneho nálezu č. k. PL. ÚS 10/2014-78 z 29. apríla 2015, z ktorého vyplýva:

„136. V záujme rešpektovania požiadavky potrebnosti, resp. nevyhnutnosti napadnutá právna úprava by mala obsahovať aj úpravu nakladania s týmito údajmi zo strany orgánov činných v trestnom konaní. Jej súčasťou by mali byť jasné a detailné pravidlá obsahujúce minimálne požiadavky na zabezpečenie uchovávaných údajov, ktoré by zaručovali, že nedôjde k využitiu uchovávaných údajov na iné ako zákonom ustanovené legitímne ciele. Ide predovšetkým o zamedzenie prístupu tretích osôb a stanovenie procedúry vedúcej k ochrane celistvosti a dôvernosti uchovávaných údajov, ako aj ich zničenia (nález sp. zn. Pl. ÚS 24/10, bod 50). Účinná ochrana pred neprípustným zásahom do práva na súkromie dotknutých osôb by mala byť zaručená prostredníctvom povinnosti dodatočne informovať osobu užívateľa služieb elektronickej komunikácie o tom, že prevádzkové a lokalizačné údaje a údaje komunikujúcich strán, ktoré sa jej týkajú, boli oznámené orgánom činným v trestnom konaní. Zároveň by dotknuté osoby mali mať k dispozícii právny prostriedok, na základe ktorého by sa bolo možné domáhať súdneho prieskumu postupu orgánov činných v trestnom konaní pri získavaní a nakladaní s predmetnými údajmi. Výnimku z tejto povinnosti by pritom bolo možné pripustiť len zo zákonom ustanovených dôvodov, u ktorých by prevádzal záujem na zachovaní utajenia tejto informácie. Aj v týchto prípadoch však musí zákonodarca garantovať, že posúdenie príslušných orgánov, či sú dané dôvody na utajenie tejto informácie, nebolo svojvoľné, ale podliehalo povinnej súdnej kontrole (porovnaj nález sp. zn. Pl. ÚS 42/11, bod 27; rozhodnutie Spolkového ústavného súdu Nemecka sp. zn. 1 BvR 256/08, 1 BvR 263/08, 1BvR 586/08, body 281 až 282). Napokon je potrebné uviesť, že nie je daný žiaden dôvod, pre ktorý by sa rozsah zákonom ustanovených garancií vo vzťahu k nariadeniu oznámiť údaje o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke mal z hľadiska svojho obsahu odlišovať, pokiaľ takéto odlišenie nevyplýva z povahy veci, od garancií ustanovených vo vzťahu k nariadeniu

odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky, pretože v oboch prípadoch je intenzita zásahu do práva na súkromie porovnateľná. Na rozdiel od zákonnej úpravy nariadenia odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky podľa § 115 Trestného poriadku, ktorá obsahuje garancie ochrany pred neprípustným zásahom do práva na súkromie, zákonnej úprave nariadenia zistenia a oznámenia údajov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke podľa napadnutých ustanovení Trestného poriadku a zákona o Policajnom zbore uvedené garancie chýbajú, resp. neobsahuje garancie porovnateľné s tými, ktoré sú obsiahnuté v § 115 Trestného poriadku.“

13. Trestný poriadok bol v kontexte s vydaným nálezom ústavného súdu novelizovaný zákonom č. 397/2015 Z. z., ktorým sa na účely Trestného zákona ustanovuje zoznam látok s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 397/2015 Z. z.“) a ktorým sa s účinnosťou od 1. januára 2016 do Trestného poriadku doplnila právna úprava podľa § 362f, ktorá umožňuje osobe, ktorú príslušný orgán informuje o zničení záznamu podľa § 115 ods. 9 alebo § 116 ods. 4, podať návrh na preskúmanie zákonnosti príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky alebo príkazu na zistenie a oznámenie údajov o telekomunikačnej prevádzke. Zmyslom tohto ustanovenia je rozšíriť ochranu súkromia, do ktorej zasiahli orgány verejnej moci pri odpočúvaní a zázname telekomunikačnej prevádzky alebo pri oznámení údajov o telekomunikačnej prevádzke.

14. Podľa § 362f ods. 1 Trestného poriadku na návrh osoby uvedenej v § 115 ods. 9 najvyšší súd na neverejnom zasadnutí preskúma zákonnosť príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky. Podľa § 362f ods. 2 Trestného poriadku na návrh osoby uvedenej v § 116 ods. 4 najvyšší súd na neverejnom zasadnutí preskúma zákonnosť príkazu na zistenie a oznámenie údajov o telekomunikačnej prevádzke. Podľa § 362f ods. 3 Trestného poriadku najvyšší súd si pred rozhodnutím vyžiada stanovisko sudcu, ktorý rozhodol o vydaní alebo potvrdení príkazu podľa § 115 alebo § 116 a ak ide o príkaz podľa § 116, aj podniku poskytujúceho verejnú sieť alebo služby, ktorý príkaz vykonal.

15. Z dôvodovej správy k zákonu č. 397/2015 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 1. januára 2016 zmenil Trestný poriadok, reagujúc na závery vyplývajúce z už citovaného nálezu ústavného súdu, vyplynulo toto zdôvodnenie:

„V nadväznosti na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 10/2014 sa navrhuje vykonanie zmeny § 116 Trestného poriadku, a to s cieľom zosúladenia platnej právnej úpravy s Ústavou Slovenskej republiky, Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Chartou základných slobôd EÚ v intenciách cit. nálezu ústavného súdu. Na tento účel sa navrhuje komplexné prepracovanie § 116. Keďže ústavný súd vo svojom náleze konštatuje, že zásah do ústavou garantovaného práva na ochranu súkromia podľa § 116 Trestného poriadku je porovnateľný svojou intenzitou so zásahom podľa § 115 a s prihliadnutím na tú skutočnosť, že ústavný súd vyčíta platnej právnej úprave § 116 nedostatky, ktoré možno bez ďalších pochybností vzťahovať aj na § 115, navrhuje sa vykonanie aj nevyhnutných zmien v platnej úprave § 115. Tomu zodpovedá aj odôvodnenie jednotlivých zmien, kde sa odôvodnenie sústreďuje primárne na § 116.

Podstatu zmien možno zhrnúť takto:

- zúženie rozsahu využitia postupu podľa § 116
- doplnenie § 116 ods. 1 o materiálny korektív nevyhnutnosti zásahu do súkromia
- precizovanie postupu vydávania a doručovania príkazu podľa § 116 ods. 2

- dopĺňa sa právna úprava informovania o zničení údajov podľa § 116 ods. 3 a 4 s výnimkami podľa odseku 5

- doplnenie opravného prostriedku na účely preskúmania zákonnosti zásahu v prípade zničení údajov (§ 116 ods. 4 v spojitosti s novými § 362f a § 362g)...

V intenciách nálezu ústavného súdu sa navrhuje zaviesť mechanizmus preskúmania zákonnosti príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky (§ 115) a príkazu na zistenie a oznámenie údajov o telekomunikačnej prevádzke (§ 116). Ide o nový právny inštitút, ktorého zavedenie vyplýva z nálezu ústavného súdu...

Najvyšší súd bude rozhodovať aj s prihliadnutím na citlivosť veci na neverejnom zasadnutí. Pred rozhodnutím si vyžiada stanovisko sudcu, ktorý daný príkaz vydal alebo potvrdil, a v prípade príkazu na zistenie a oznámenie údajov o telekomunikačnej prevádzke aj podniku poskytujúceho verejnú sieť alebo službu, ktorý daný príkaz vykonal. Vo veci samej rozhoduje uznesením, proti ktorému nie je prípustný opravný prostriedok (ústavná sťažnosť pochopiteľne dotknutá nie je). Predmetom prieskumu je jednak zákonnosť príkazu, ako aj zákonnosť jeho vykonania. Vo výroku sa konštatuje, či bol alebo nebol porušený zákon. V prípade nezákonnosti príkazu alebo jeho vykonania platia rovnaké konzekvencie ako v prípade akékoľvek iného nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu v trestnom konaní.“

III.3. Všeobecné judikatúrne východiská k základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (vrátane čl. 36 ods. 1 listiny) a právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

16. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

17. Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde a pod tento článok spadá aj právomoc súdov rozhodnúť o oprávnenosti trestného obvinenia proti konkrétnej osobe. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. V tomto smere toto ustanovenie zakotvuje „právo na súd“, ktorého je právo na prístup k súdu (teda právo zahájiť konanie pred súdom) len jedným z jeho aspektov (Golder proti Spojenému kráľovstvu). K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie veci [rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, s. 18, bod 36]. Právo na spravodlivé prerokovanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08).

18. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 71/97, IV. ÚS 14/2012).

19. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je pritom vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (obdobne pozri aj judikatúru ESĽP Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

20. O prípad porušenia ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím alebo postupom všeobecného súdu pritom môže ísť okrem iného vtedy, ak by tento súd fakticky odňal komukoľvek možnosť domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde (II. ÚS 8/01) alebo by rozhodol arbitrárne bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia (I. ÚS 241/07), prípadne pokiaľ by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05), teda ak súdom zvolený výklad neprípustne postihuje niektoré zo základných práv sťažovateľa, prípadne opomína možný výklad iný, ústavne konformný alebo je výrazom zjavného a neodôvodneného vybočenia zo štandardov výkladu, ktorý je v súdnej praxi rešpektovaný, resp. je v rozpore so všeobecne uznávanými zásadami spravodlivosti.

21. Vo všeobecnom poňatí posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

22. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva

alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

III.4. Posúdenie dôvodnosti podanej ústavnej sťažnosti:

23. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom upovedomenia najvyššieho súdu konštatuje, že ten sa návrhom sťažovateľky na postup podľa § 362f Trestného poriadku riadne zaoberal, pričom ústavne konformným výkladom § 116 ods. 3 a 4 Trestného poriadku dospel k záveru, že záznamy o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke, na ktorých podklade policajt tiež postupoval proti sťažovateľke postupom podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, neboli zničené a že trestné stíhanie bolo proti nej vedené opodstatnene, resp. boli ním zistené údaje významné pre trestné konanie. Tomu nasvedčuje aj záver, ku ktorému dospeli orgány činné v trestnom konaní, ktoré trestné stíhanie sťažovateľky zastavili pre jej nepríčetnosť. Trestné stíhanie bolo teda zastavené len a práve z dôvodu tejto osobitnej okolnosti nezávislej od skutočností zistených predmetnými záznamami. Tieto by inak boli v konaní použité na rozhodovanie o vine a v tomto kontexte boli (sprostredkovane) použité aj na rozhodnutie o zastavení trestného stíhania z prokuratúrou (podľa upovedomenia najvyššieho súdu) prezentovaného dôvodu, a to, či neprichádzalo do úvahy zastavenie trestného stíhania z dôvodu priaznivejšieho pre sťažovateľku, teda (ústavný súd dodáva) zo skutkových a z právnych dôvodov nespáchania skutku, jeho nespáchania ako trestného činu alebo jeho nespáchania sťažovateľkou (oproti zastaveniu trestného stíhania z dôvodu psychickej nespôsobilosti sťažovateľky na deliktuálnu zodpovednosť). Vzhľadom na tento právne relevantný argument najvyšší súd konštatoval oprávnenosť nevykonania postupu zničenia záznamov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke (neplatí, že nimi neboli zistené skutočnosti významné pre trestné konanie podľa § 116 ods. 3 Trestného poriadku), z čoho rezultuje aj nepoužiteľnosť postupu podľa § 116 ods. 4 Trestného poriadku vrátane absencie práva podať návrh na preskúmanie zákonnosti príkazu na oznámenie údajov o telekomunikačnej prevádzke najvyššiemu súdu. Tento záver považuje ústavný súd za ústavne konformný, vychádzajúci priamo zo znenia zákonnej úpravy. V obsahovom súlade a v nadväznosti naň poukazuje na svoj nález č. k. PL. ÚS 10/2014 z 29. apríla 2015 a na dôvodovú správu k zákonu č. 397/2015 Z. z. v tej súvislosti, že sťažovateľke bola na podklade záznamov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke vyvedená trestnoprávna zodpovednosť v podobe vznesenia obvinenia, pričom obvinený z trestného činu disponuje celým radom iných nástrojov, ktorými sa má právo brániť proti vznesenému obvineniu v priebehu celého trestného konania vedeného proti jeho osobe vrátane sponchybnia zákonnosti získania dôkazov. Právna úprava podľa § 362f Trestného poriadku bola prijatá na účely ochrany práv tých osôb, ktorých záznamy o telekomunikačnej prevádzke boli v priebehu spravidla prípravného konania zabezpečené, ale napokon sa nestali podkladom pre postup podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku. Dotknutá úprava teda vo svojej podstate neslúži k ochrane práv obvineného z trestného činu, ale, naopak, osoby, ktorá v konečnom dôsledku obvinená nebola, preto jej zákonodarca poskytol možnosť do dvoch mesiacov od oznámenia zničenia získaných (a nepoužitých) údajov iniciovať konanie na preskúmanie zákonnosti ich získania a prešetrenia, ako aj zákonnosti zásahu do (napríklad) práva na súkromie a iných práv (v ich materiálnom význame). Súčasťou takého postupu je aj vyhotovenie zápisnice o zničení údajov, ktoré boli získané. Poskytnutie informácie o zničení údajov je relevantné aj z hľadiska preskúmania lehoty na uplatnenie tohto prostriedku, ktorá je dvojmesačná a ktorá sťažovateľke ani nemohla začať plynúť, keďže jej informácia o zničení údajov nebola (a ani nemala byť) poskytnutá, čo vyplýva z predchádzajúceho výkladu.

24. Taktiež spôsob rozhodovania najvyššieho súdu vo forme písomného upovedomenia je vyjadrením štandardnej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu v prípade absencie zákonných podmienok pre postup podľa § 362g Trestného poriadku (napr. č. k. 2 Tpr 1/2017 z 26. septembra 2017, č. k. 4 Tpr 1/2016 z 1. februára 2017, č. k. 5 Tpr 1/2017 z 23. marca 2017, č. k. 6 Tpr 1/2017 z 27. septembra 2017 a č. k. 6 Tpr 1/2016 zo 14. decembra 2017, č. k. 3 Tpr 1/2017 zo 6. decembra 2017, v ktorých najvyšší súd postupoval identickým spôsobom ako v sťažovateľkinom prípade). Navyše ústavný súd v uznesení č. k. IV. ÚS 627/2018 z 22. novembra 2018, vychádzajúc z právnej úpravy podľa § 362g ods. 1 a 2 Trestného poriadku, konštatoval, že podľa nej má najvyšší súd len dve možnosti rozhodnutia, a to, že a) vysloví, že zákon porušený bol (§ 362g ods. 1 Trestného poriadku), alebo b) vysloví, že zákon porušený nebol (§ 362g ods. 2 Trestného poriadku), pričom iné procesné rozhodnutie zákon nepripúšťa. Z toho *a contrario* vyplýva, že ak nie sú splnené podmienky podľa § 362f Trestného poriadku (napríklad aj v prípade, ak bol návrh podaný neoprávnenou osobou), súd „len“ oznámi túto okolnosť navrhovateľovi.

25. Na podklade už uvedených záverov ústavný súd odmieta sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť vo vzťahu k upovedomeniu najvyššieho súdu a vo vzťahu k údajne porušenému základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne tak aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny) a právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na to nemohlo upovedomením najvyššieho súdu dôjsť ani k porušeniu ďalších sťažovateľkou označených práv ako derivátov takého bazálneho zdroja ústavnej neudržateľnosti, z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti teda ústavný súd odmieta aj zvyšnú časť podanej ústavnej sťažnosti proti upovedomeniu najvyššieho súdu. Keďže sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhla ústavnému súdu preskúmať a následne zrušiť príkazy Okresného súdu Bratislava I a Okresného súdu Bratislava III, odmieta ústavný súd ňou podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti ako oneskorenú podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde (v dôsledku priamo zo zákona vyplývajúcej nemožnosti obrátiť sa na najvyšší súd podľa § 116 ods. 4 Trestného poriadku sa sťažovateľka eventuálne mohla namiesto toho obrátiť priamo na ústavný súd, avšak v dvojmesačnej lehote podľa § 124 zákona o ústavnom súde, a nie až *ex post*).

26. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. októbra 2021

Libor Duľa
predseda senátu